



ที่ นร ๑๑๐๕/ ๗๐๕๑

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กทม. ๑๐๑๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

จัด ๒/496
๒๗ พย ๕๕
10.154

เรื่อง สรุปรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี ๒๕๕๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ.....-4 S.A. 2555

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสามปี ๒๕๕๕ และได้จัดแถลงข่าวแก่สื่อมวลชนเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ สรุปรายงานได้ดังนี้

๑. การจ้างงาน และรายได้

๑.๑ การจ้างงานยังเพิ่มขึ้นและการว่างงานลดลง ไตรมาส ๓/๒๕๕๕ อัตราการว่างงานเฉลี่ยร้อยละ ๐.๕๘ โดยมีจำนวน ๒๓๒,๔๐๐ คน ลดลงจากอัตราร้อยละ ๐.๖๕ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๔ การจ้างงานรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖ เป็นการจ้างงานในสาขาก่อสร้างเพิ่มมากที่สุดร้อยละ ๗.๐ เนื่องจากมีการจ้างงานจากโครงการลงทุนของรัฐบาลที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการฟื้นตัวของภาคก่อสร้างที่ขยายตัวจากวิกฤติการณ์น้ำท่วมปลายปีที่แล้ว อย่างไรก็ตาม มีความไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการผลิตที่ชะลอตัวลงและการส่งออกที่ลดลง ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ประกอบการยังรักษาการจ้างแรงงานเดิมไว้แต่ปรับตัวโดยการลดชั่วโมงทำงานลง มีแรงงานที่ทำงานต่ำกว่า ๓๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ๖,๑๖๐,๘๒๑ คน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๓ จากไตรมาส ๓/๒๕๕๔ ขณะที่สาขาโรงแรมภัตตาคาร และการค้าส่งค้าปลีกมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

๑.๒ ภาวะตลาดแรงงานตั้งตัวต่อเนื่อง สัดส่วนผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง เท่ากับ ๐.๘๕ เท่าเทียบกับ ๐.๕ เท่าไตรมาส ๓/๒๕๕๔ และ ๑.๒ เท่าในไตรมาส ๒/๒๕๕๕ โดยเฉพาะแรงงานระดับปวช.-ปวส. ยังมีสภาพตึงตัวสูงต่อเนื่อง โดยมีการขาดแคลนมากในกลุ่มแรงงานทักษะและกึ่งทักษะ รายได้ของแรงงานภาคเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๓ ขณะที่ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๓.๐ ทำให้ค่าจ้างแท้จริงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๐.๐ การปรับขึ้นค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ๓๐๐ บาทในเดือนมกราคม ๒๕๕๖ จะทำให้ค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๔ และค่าจ้างเฉลี่ยของ ๗๐ จังหวัดที่มีการปรับค่าจ้างเป็น ๓๐๐ บาทเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๕.๒ ปัจจุบันมีแรงงาน ๕.๓๗ ล้านคนที่ได้รับค่าจ้างต่ำกว่า ๓๐๐ บาท

๒. ด้านการศึกษา: การทบทวนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง อัตราการเรียนต่อสายอาชีพในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมาสัดส่วนค่อยๆ ลดลง ในปี ๒๕๕๔ ลดลงเหลือร้อยละ ๓๖.๕๕ จึงต้องมีมาตรการในเชิงปริมาณ จูงใจให้นักเรียนสนใจเรียนสายวิชาชีพเพิ่มขึ้น ทั้งด้านความปลอดภัยในชีวิต การปรับเปลี่ยนค่านิยม โดยผลักดันให้ภาคเอกชนจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพอย่างเต็มรูปแบบ ขณะที่ให้โอกาสเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อประมาณร้อยละ ๑๐-๑๕ ได้เรียนต่อสายอาชีพ เช่น การสนับสนุนทุนการศึกษาอาชีวศึกษา และให้เด็กเข้าทำงานในโรงงานมีโอกาสศึกษาควบคู่ไปด้วย ขณะเดียวกันควรขยายการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นโดยใช้มาตรการจูงใจด้านภาษี

๓. ด้านสุขภาพ: ประชากรร้อยละ ๒ ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า และภาวะการรักษาสุขภาพแรงงานข้ามชาติมีแนวโน้มมากขึ้น จากข้อมูลของศูนย์โรคซึมเศร้าไทย กรมสุขภาพจิตปี ๒๕๕๕ พบว่า คนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ๑.๕ ล้านคน หรือร้อยละ ๒ ของประชากรทั้งหมดป่วยเป็นโรคซึมเศร้า ขณะที่ความสุขมวลรวมของไทย ลดลงต่อเนื่องอยู่ที่ ๕.๗๙ ในเดือนกันยายน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความสุขมวลรวมลดลงคือ ปัญหาเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนที่ค่าครองชีพสูงขึ้น การรักษาสุขภาพแรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาสะสมในระบบสาธารณสุข ทั้งด้านการควบคุมโรคระบาดต่าง ๆ และภาระค่าใช้จ่ายการรักษา จึงได้จัดระบบบริการสาธารณสุขแรงงานข้ามชาติในรูปของกองทุนประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวในปี ๒๕๕๕ ให้แรงงานข้ามชาติ ๕๒๐,๐๐๐ คน และแรงงานข้ามชาติที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมและอยู่ในฐานะผู้ประกันตน ๒๑๗,๙๗๒ คน

๔. ด้านพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทย มีประเด็นเฝ้าระวังหลายด้าน ได้แก่

๔.๑ เด็กและเยาวชนยังเข้าถึงการซื้อบุหรี่ได้ง่ายขึ้น และมีอัตราการสูบบุหรี่ที่เพิ่มมากที่สุดเทียบเท่าผู้สูงอายุ จากข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคยาสูบของเยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ของศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ พบว่า เด็กและเยาวชนเข้าถึงการซื้อบุหรี่ได้ง่ายขึ้น โดยเยาวชนร้อยละ ๘๐ ระบุร้านค้าแถวบ้านขายบุหรี่ให้เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี และจากผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๔ พบว่า มีปริมาณการสูบเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มเยาวชน วัยทำงาน และผู้สูงอายุ มีปริมาณการสูบเพิ่มขึ้นเป็น ๙.๑ ๑๑.๒ และ ๑๐.๗ มวนต่อวันตามลำดับ

๔.๒ ครัวเรือนมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้น ขณะที่ความสามารถในการชำระคืนลดลง โดยยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลมีมูลค่า ๒,๗๕๘,๙๓๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๔ จากไตรมาส ๓/๒๕๕๔ ส่วนหนึ่งเป็นการใช้สิทธิตามโครงการบ้านหลังแรก และรถคันแรก ขณะที่ความสามารถในการชำระคืนลดลง เห็นได้จากการผิดนัดชำระหนี้เกิน ๓ เดือนของสินเชื่อภายใต้การกำกับ และสินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๗.๘ และ ๑๑.๑ ตามลำดับ นอกจากนี้สัดส่วน NPLs ของสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคต่อ NPLs รวม เท่ากับร้อยละ ๒๑.๔ เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ ๕

๕. ด้านความมั่นคงทางสังคม: มีประเด็นเฝ้าระวัง ได้แก่

๕.๑ แนวโน้มของผู้กระทำผิดคดีอาญาเสพติดที่ถูกจับกุม ๓ ใน ๔ เป็นรายใหม่ และเป็นกลุ่มเยาวชนมากขึ้น คดีอาญาเสพติดเพิ่มขึ้นจากไตรมาสสามปี ๒๕๕๔ ร้อยละ ๙.๘ แต่ลดลงจากไตรมาสสองปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๓.๓ และจากรายงานสถานการณ์และแนวโน้มปัญหาอาชญากรรมประเทศไทยปี ๒๕๕๕ ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พบว่า ปริมาณการลำเลียงขนยาเสพติดในแต่ละครั้งมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนที่มีเด็กและเยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น แนวโน้มของผู้กระทำความผิดคดีอาญาเสพติดที่ถูกจับกุม ๓ ใน ๔ เป็นรายใหม่ และเป็นกลุ่มที่เป็นเยาวชนเพิ่มขึ้น รัฐจึงได้ดำเนินการในเชิงรุกตามโครงการ “ชุมชนอุ่นใจ ได้ลูกหลานกลับบ้าน” เพื่อปราบปรามจับกุม นำผู้เสพเข้ารับการบำบัดรักษา ติดตามช่วยเหลือ และส่งเสริมให้มีอาชีพและการศึกษา

๕.๒ การจัดพฤติกรรมเด็กแว้นเพื่อลดความเดือดร้อนให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ความถี่ของปัญหาการแข่งรถของเด็กแว้นเพิ่มขึ้น โดยในพื้นที่กรุงเทพฯ มีประชาชนร้องเรียนผ่านหมายเลข ๑๙๑ เฉลี่ยเดือนละ ๓๐๐ ครั้ง เฉพาะในเดือนสิงหาคมที่ผ่านมามีการร้องเรียนถึง ๕๙๘ ครั้ง จากการสำรวจความปลอดภัยในการเดินทางทางถนน พ.ศ. ๒๕๕๓ พบว่า รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่ประสบอุบัติเหตุมากที่สุดโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนอายุ ๑๘-๒๔ ปี นอกจากนี้ สถิติการเกิดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ระบุว่า กลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุสูงสุดและมี

จำนวนมากขึ้นทุกปี และแม้ว่าในปี ๒๕๕๔ จำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุทางถนนลดลงจากในปี ๒๕๕๓ แต่จำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์กลับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๙.๓๑ ของอุบัติเหตุทั้งหมด

๕.๓ การเฝ้าระวังเพื่อลดอุบัติเหตุรถยนต์โดยสารสาธารณะโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลที่จะมาถึง แม้ว่าสถานการณ์การเกิดและการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางบกตกลงในช่วงไตรมาสสามของปี ๒๕๕๔ ร้อยละ ๒๓.๒ แต่ยังคงเฝ้าระวังเพื่อลดอุบัติเหตุทางบกโดยเฉพาะรถยนต์โดยสารสาธารณะที่เคยเกิดอุบัติเหตุครั้งใหญ่เมื่อปลายปี ๒๕๕๓ และในช่วงเทศกาลที่จะมาถึง จะมีการใช้มาตรการส่งเสริมความปลอดภัยของผู้ใช้รถตู้โดยสารสาธารณะ นำระบบเทคโนโลยี RFID เพื่อติดตามและตรวจจับความเร็ว รวมทั้งเข้มงวดกวดขันการควบคุมตรวจสอบความเร็วและลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง

๖. **เรื่องเด่นประจำฉบับ “แรงงานข้ามชาติ.....ความจำเป็นในการจัดระเบียบ”**

๖.๑ ปัจจุบันมีผู้ที่มิได้ถือสัญชาติไทยอยู่ในประเทศประมาณ ๒.๗-๓.๕ ล้านคน ขณะที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำงานคงเหลือ ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๕ มีจำนวน ๑.๑๖ ล้านคน คาดว่ามีแรงงานที่ไม่ได้รับอนุญาต ๒ ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มาจากประเทศพม่า ลาว และกัมพูชาประมาณ ๑.๓ ล้านคน โดยที่ร้อยละ ๙๐ ของแรงงานที่ไม่ได้รับอนุญาตเป็นแรงงานไร้ฝีมืออยู่ในสาขาการเกษตรและปศุสัตว์ ก่อสร้าง การผลิต ฯลฯ

๖.๒ การลักลอบเข้าประเทศโดยผิดกฎหมายของแรงงานส่งผลกระทบต่อปัญหาในหลายด้าน ได้แก่ (๑) ด้านสถานภาพตามกฎหมายและสิทธิขั้นพื้นฐาน แรงงานไม่ได้รับสถานะบุคคลตามกฎหมาย รวมถึงบุตรหลานที่เกิดขึ้นมีจำนวนมากขึ้น การถูกละเมิดสิทธิและเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์ และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้ (๒) ด้านสาธารณสุข เกิดปัญหาการแพร่ระบาด ตลอดจนภาระในการรักษาพยาบาลโดยเฉพาะในบริเวณชายแดน (๓) ด้านการศึกษา รัฐต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดบริการพื้นฐานให้กับเด็กที่ไม่มีสัญชาติประมาณ ๖ หมื่นคน และ (๔) ด้านเศรษฐกิจ การพึ่งพิงการใช้แรงงานข้ามชาติราคาถูก ส่งผลกระทบต่อแรงงานไทย และความสามารถในการแข่งขันลดลง

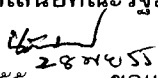
๖.๓ แรงงานข้ามชาติยังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจาก (๑) การขาดแคลนแรงงานระดับพื้นฐาน จะเห็นได้จากในปี ๒๕๕๔ มีการขาดแคลนแรงงานระดับมัธยมต้นและต่ำกว่า ๑๔๔,๘๒๓ คน หรือร้อยละ ๕๒.๗๕ ของแรงงานที่ขาดแคลน ส่วนใหญ่อยู่ในสาขาค้าส่งค้าปลีก อาหาร และอาหารสัตว์ ก่อสร้าง สิ่งทอ และการบริการ (๒) ความต้องการแรงงานข้ามชาติทักษะต่ำของไทยมีแนวโน้มต่อเนื่องไปอีก ๑๐ ปี และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้แรงงานเคลื่อนย้ายได้สะดวกขึ้น

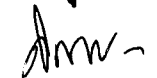
๖.๔ เห็นควรเร่งรัดจัดระเบียบและการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้เป็นระบบ ทั้งการจัดระเบียบแรงงานไร้ฝีมือ การดึงดูดแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงเข้ามาทำงานในประเทศ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลของแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในการบริหารจัดการแรงงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

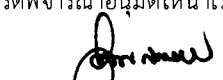
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

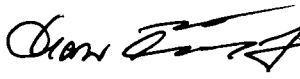
อนุมัติ

เรียน รอง-นรม. (นายกิตติรัตน์ฯ) ผ่าน รัฐ-นรม.(นายนิวัฒน์ธำรงฯ) สดช. ขอให้นำสรุปรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี ๒๕๕๕ เสนอ ครม. ทราบ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณออนุมัติให้นำเรื่องนี้เสนอ ครม. ทราบตามที สดช. เสนอ


ขอแสดงความนับถือ




(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี


(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)
รองนายกรัฐมนตรี
๒๐๑๑ ๕๕

สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม
โทร. ๐๒-๒๘๑๔๘๓๑
โทรสาร ๐๒-๒๘๑๒๘๐๓
E-mail: Piyanuch@nesdb.go.th

ท. 42
สลด. ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค. ๒๕๕๕ ลงมติว่า

ที่ นร ๐๕๐๖/๓๓๙๔/๓ ลว. ๒๙ พ.ย. ๕๕
ว.ท.ท. (11 ๕๕)
๒๘ พ.ย. ๕๕ (13 ๕๕)

รอง นรม. (3) ๓๗ ๓๕
วันที่ ๒๙/๑๑/๕๕ เวลา ๑๖.๕๐ น

ทราบ  สลด. (๐๖)๐๖